

ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Η ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΡΑΔΑ ΤΡΙΤΗΝ ΤΗΣ

29 ΜΑΪΟΥ 1453

Εφημερίς

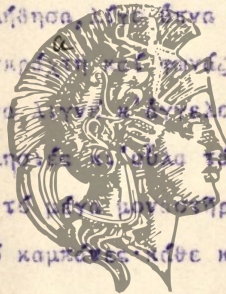
Πεολόγος Θεσ/νίκης

1927 Μαΐου 29

Ἐγὼς βράδυ κοιμήθηκα σὲ μιᾶς ξανθῆς ἀγκάλη
σὲ μιᾶς ψηλῆς σὲ μιᾶς λιγνῆς, σὲ μιᾶς δαχτυφερύδας,
ποῦ χε τὸ μάτι σὸν καυκί, τὸ φουδι σὸ βαχιδνί, ποῦ χε
τὸ ματοτσάμπουρο σὸν τῆς ἐλίας το φύλλου.

Τ' ἀκόρη δὲ κοιμήθησα σὲ μιᾶς εὐπνε νά πάρω, ἀκούσε δὴρ
πόστα καὶ βροντᾶ, δογμὰ καὶ τὸ κινεῖται. *ἂν κρεῖται*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Β. ΔΟΗΝΩΝ

Εὐπνε ψηλῆ, εὐπνε λιγνῆ καὶ δαχτυφερύδα, σουρα-
κουρὸν ψάλλουσι ἐκκλησίαις καὶ τὰ ναυαγία, σιμαί-
νει κι' ἡ ἀγία Σοφία, τὸ κρεῖται μὴ κρηρὶ, μὲ τετρακόσια σού-
μαντρα κι' ἐξήντα δυὸ καρπύδες, ἴσθε καρπύνα καὶ παπῶς, κά-
θε παπῶς καὶ διδκαστ

Δεξιὰ μεριά ὁ βασιλεῦς, ἄριστερὰ ὁ πατριάρχης καὶ ψά-
λου τὸ Χερουβικό καὶ τὴν Τιμιωτέτα. *ἔ) Τιμιωτέρα*

Καὶ μετ' αὐτοῦ ψάλλει ὁ παπῶς καὶ λιβανέζ' ὁ διδκός, φω-
νή τοῦ ἦρτ' ἐξ' οὐρανοῦ καὶ ἀπ' ἀγγέλου στόμα. *δ) θυμὸς*
ε) φωνή

" Πᾶψε παπᾶ, δὴ ψαλμοῦσι καὶ διδκο τὸ λιβάνι, γιὰτ' εἶ-
νε θέλημα Θεοῦ ἡ πόλη νά τουρκέση".

ΣΗΜ. Ἐν τῇ Σωζοπολιτικῇ ταύτῃ παραλλαγῇ περιέργως εἶνε ὁ συμ-
φυρμὸς ἐρωτικῆς ἄσματος, ἐπέχοντος βέσιν κρατοτυποτάτου
προσώπου καὶ τοῦ Πανελληνίου ἄσματος περὶ τῆς ἀλώσεως
τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ διακοπῆς τῆς ἐν τῇ ἁγίᾳ Σο-
φίᾳ λειτουργίας.

Ἄλλο καὶ ἐν τῇ κατωτέρᾳ παραλλαγῇ τῆς Σωζοπόλεως πάλιν,
ἀπαντᾶται συμφυρμὸς τοῦ ἀνωτέρου ἄσματος καὶ τοῦ ἄσματος
τοῦ φιλιψαντος νεκρῶν κόρη, τὸ ὅποτον καὶ παραθέτομεν.

Ἐγὼς βράδυ κοιμήθηκα σὲ μιᾶς ξανθῆς ἀγκάλη, σὲ μιᾶς κηλῆς
σὲ μιᾶς λιγνῆς, σὲ μιᾶς δαχτυφερύδας, ποῦ χε τὸ μάτι σὸν

ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

καυκί, τὸ φρύδι σὺν δοχτάνι, ποῦ χε ἰδ ματουστάμπουρο σὺν τῆς
ἐλῆας τὸ φύλλο. Τ' ἀκόμη δὲν κοιμήθηκα, λίγο ὕπνο νά πάρω, ἀ-
κοῦς δὴμ πόρτα καὶ βροντῶ, δὸν κρᾶχτη καὶ φωνάζει.

"Ἐὕπνα ψηλέ, ζῦπνα λιγνέ, κι' ἀγγελοκαρωμένε, σουμένου, ψάλ-
λουν οἱ ἐκκλησιές, τὰ δέκα μοναστήρια, -σουμαίνει κι' ἡ Ἁγιά Σο-
φιά τὸ μέγα μοναστήρι, με τετρακόσια σουμαντρα κι' ἐξηνταδύο
καμπάνες, με δώδεκα ἀρχιερεῖς με δεκοχτώ ψαλτάδες, δεζιά ψάλ-
λαι ὁ βασιλέε, ζερβιά ὁ πατριάρχης, καὶ ψάλλουν τὸ κερουβικό
δσο νά βγιοῦνε τ' ἄγια, ,.

Μάνα τὸ γιό της σὺν ἄλλο ἄνθρωπο οὐλή μέσα, τῆς Κεργιανί-
τσα τὸ πρῶτ σ τὴν ἐκκλησιᾶ ἰδὲν ἔχει, καὶ σὺν τὸν εἶδ' ἡ ἐκκλη-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

"Τ' ἔχεις σκύλε, τῆς ἐκκλησιᾶς εἶσαι κολασμένος, καὶ σὲ
σὲ εἶδ' ἡ ἐκκλησιᾶ λιχνάει τὸ κεραμίδια, .

"Μάνα δταν πηγαίναμε σ' ἐν μακρὸ σφερί, -οὐλ ἔδεσαν τοὺς
μαύρους τοὺς, σὲ κάμπους σὲ λιβάδια, κι' ἐγὼ δεσα τὸ μαῦρο μου
σε κοριτσιοῦ μνημόρι, κι' ὁ μαῦρος με τὰ πόδια του βγάζει τὴν
κὸρη πάνου, κι' ἐγὼ μάνα τὴν φίλησα καὶ εἶμαι κολασμένος, .

ΣΗΜ. Τοιοῦτοι συμφορμὸς δύο ἢ καὶ γριῶν ἀσμάτων δὲν εἶνε σπά-
νιοι ἐν τῇ νῦν καταστάσει τῶν δημῶδων μας ἀσμάτων, ἀλλὰ τοῦ-
το ἀποδοτέον εἰς σφῆμα τῶν διαφόρων ἀοιδῶν, οἵτινες ἀγνο-
οῦντες ὅπως ἀποτελεῖσθωσι τὸ ἀρξάμενον ἄσμα, συνεχίζουσι
τοῦτο μετ' ἄλλου ἀδομένου κατὰ τὸν ἴδιον ἦχον

Τοῦτο παρατηρεῖται καὶ εἰς ἕτερον, ἐν τῶν σημερινῶν δημοσιευ-
ομένων περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀσμάτων.
Ἐν τοιοῦτο δημοσίε # ἐν ἄλλοτε ἐν τοῖς Παναθηναίοις ὑπὸ
Ν. Δ. Βέη παρουσιάζεται συμφορμὸς μετὰ κροσιμίου λιθοῦντος
ἐξ' ἄλλου ἐρωτικῶ ἀσματος, ἐπιχωριάσο γος καὶ τοῦτου ἐν
Βαζοπλάει. Τὸ ἄσμα τοῦτο ἔχει ἐν τοῖς "Παναθηναίοις" ὡς ἔπεται:

Βουλιέμαι νά ζενητεῦσῶ, βουλιέμαι νά μισεύσω, κι' ὄσα βουνά καὶ
ἄν διαβῶ καὶ κάμπους ἄν περᾶσω, οὔσα θε νά τὰ χαιρετῶ καὶ ἰδ

τούς παραφέλλω:

"Βουνά μου μη χιονίζετε, κύμποι μη παχυνασθήτε, κι' έσεΐτε χελιδονάκια μου κρυφά σ'ε παραγγέλλω. Σურτε μαντάτα σ' τήν Βλαχιά, σ' τό μέγα Σαλονίκι, Πήραν τήν Ηδλη καί τήν Άγιά Σοφιά, τό μέγα μοναστήρι. Ποῦ εΐχε τριακόσια σήμαντρα καί έξήντατρείς καρπάνες. Ποῦ εΐχε τέσ χιλιας καλογριές, τούς μύριους κηλογέρους. Πήραν τόν διάκον τόν μικρόν καί τόν παπῶν τόν μέγαν, Σκλανωσανε τούς χριστιανούς.

Έν τότε "Παναθηναίοις" έδημοσιεύθη υπό τού Ιεού καί τό έπόμενον προερχόμενον εκ Κωνουρίας.

Σημαίνει ὁ θείος, σημαίνει ἡ γῆς, σημαίνουν τά οὐράνια, σημαίνει κι' ἡ Άγιά Σοφιά τό μέγα μοναστήρι, μέ τετρακόσια σήμαντρα μέ έξήντα δυό καρπάνες. κάθε καρπάνον ἔχει ἑξήντα καί ἑκατό καί δύο καί διάκος.

Δεξιά μεριά τῆς ἐκκλησίας στήκει ὁ βασιλέας, ἑρβιά μεριά τῆς ἐκκλησίας στήκει οἱ γενάρχες, καί ὁ Πατριάρχης ἔχει τήν λειτουργίαν τήν θεία, καί ἑκατόν τόν ἑραρικόν καί τήν τριτωτέρα.

Φωνίτσα' ρέε φ' τούς οὐρανούς κα' ἄπ' ἀρχαγγέλου στέμα, νά πάνουν τό ἑρουβικό καί τήν τριτωτέρα, τῆ ἡδλη ἔσ παραδοθῆ σ' ἄγαρηνῶνε χέρια.

Τότε φωνίτσει ὁ βασιλεὺς μαζί κι' ὁ Πατριάρχης.

Τιά μεταλάβετε παιδιὰ καί ἄψατε τ' ἄρματ' ἄσας, θεμ μου καί κάμε έλεος λυτήσου μας τούς μαύρους.

Ἡ δημοτικὴ ἑλληνικὴ ἀνθολογία ἔχει ἀνακοταριεύσει πλεῖστα ἄσματα ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐξ ὧν σταχυολογοῦμεν καί τὰ ἐπόμενα:

Βάρνης (Βουλγαρίας)

Ἢάτω σ' τόν ἅγιο Θεόδωρο καί τοῦ Κυρίου τόν τάφον, ἐκεῖ δένδρ' δέν φύτρωσε, τῶρα δένδρ' ριζώνει.

Στὴν ρίζα κῆθεται ἡ Παναγιά καί στὰ κλωνιά του ἄγγελοι, Μοιρολογοῦσαν κ' ἔκλαιγαν ἅγια Σοφίᾶς τὰ κῆθη, ποῦ πῆραν οἱ ὀθωμανοὶ τζαμί γιά νά τὴν κάνουν, κ' ἔκλαιγε κι' ἡ ἅγιά Σοφιά κι' ἡ Παναγιά τὴν λέγει "Τιά σῶπα σῶπ' ἔγα Σοφιά, καί μὴν παρακονιέσαι, Πάλε μέχχρόνους

μέ καιρούς κάθε δικά μας είνε.

Σάν τ'έκουσε ή άγιά σοφιά πολύ τήν καλοφάνη. πέρνει τήν
 άγιά Τράπεζα καί στο έρω τήν πεί, χρυσή κανδήλα καίεται στο
 έρω τή μέση.

Καρυών (Βουλγαρίας)

Βρέ Κώστα, Κώστα Βασιληΐ, βρέ Κώστα μου βοϊβόδας, καλό νεβαίνεις
 τ'άλ γο καί κίνησις παγαίνεις, γύρισε όπίσω κύτταζε, Τούρκος άρμάς
 τήν Πόλη, καί τούρκεσαν γερότια, τά κάρουν χοτζάδες, καί τούρκεσαν μω-
 ρά παιδιά, τά κάρουνε τουκούδια, τούρκεσαν κι'ένα δέσποτα τών κάρανε
 μουλάνο, καί τούρκεσε ή πάλι μου κάρωμεν ό κόσμος.

Σαρόντα Πικέριον (Θράκης)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 σημαίνουν δάσκα ή εκπαιδευτές σημαίνουν μοναστήρια, σημαίνει κι'

ή Άγιά Σοφιά μέ δώδεκα καρδέιες.

Σήκω Αλέξανδρέ μου Βασιλέ, στην έκκλησιό νά πάμε. (ήμιτελής)

.....

Συνασοϋ (Καπκαδοκίας)

Τ'άπάνω βήμα κάρθηκεν τό κώτω ποκοιμάται, τό μεσακό έστράγγισε,
 παιδιό κάρθην ή πόλη.

Πήραν τήν Πόλιν κήραν Την, κήραν καί τήν Άσια, Πήραν καί τήν Άγιά
 Σοφιά τό μέγα μοναστήρι, μέ τετρακόσια σήμαντρα μ'έξιήντα καλογέρους
 Κλαμυδε θραμυδε που γένηκε εκείνην τήν ήμέρα, χόσε ή μάνα τό παιδί
 καί τό παιδί τήν μάνα.

Τραπεζοντιος

Τήν Πόλιν όταν έπιτελεν ό Σάκι Κωσταναίνον, είχεν ποργάρους δέκλοπους
 κι'άφέντας φοβετοάρους, είχεν καί σκύλον μάρμαρον που έδουθεν τό κλειδί

Κ έναν πουλίν, καλόν πουλίν, κι'άπό τήν πόλιν έρται, καί τ'ένα τό
 φτεροϋκν άθε σταϊραν έτον βαρμένον, καί στ'άλλο τό φτεροϋκν άθε

χαρτίν περιγραμμένον, κι' οὐδέ στήν ἀμπελον κύνεσ, μηδέ στο περιβόλι
ἐπήγον καί ἐκόνευσεν στοῦ κυπαρέσσο τήν ρίζαν.

Ἐρχονται χίλιοι πατριάρχ καί μύριοι δεσποτάδες. Κανεῖς
ἀπό πάλ κι ἀνάγνωθ. κανεῖς ξάν κι ἀναγνώθει. Χέρας υἱός Γκιαννίκας ἔν
ἀπό ἀτ' ἀναγνώθει.

Κίτ ἀναγνώθ σίτ ἀνακλαίγ, σίτ ἀνακρούν τήν καρδία, Η δόιλοῦ
ἐμάς, νά βαῖ ἐμάς, ἡ ρωμανία πάρθεν, Ἐπάρθαν τά προκύλαια καί τά βα-
σιλουσκάρνια, ἐπάρθαν καί αἱ ἐκκλησιές κι' ἕνα τά μοναστήρια, ἐπάρθεν
καί ἁγιοσοφιά, τό μέγαν μοναστήριον, εἶχεν σαράντα καλογέρος κι' ἐξήνταπέ-
τε δικάους, εἶχεν δώδεκα σήμαντρα, δεκαοχτώ καρπάνες, εἶχεν καί τήν ἀ-
γάπην μου σ' ἕναν καφές κρυμμένην ἡ ἀποβόμον ἐδιαπάτησα, τήν γῆν τρο-
χόν ἐποίησα, κι' ἀρόν ἔσέν τό καρόν καί τήν οἰκομένην κι εὔρα.

Τ' ἄμματα σκόνην τῶν ποταμῶν ἐκάλυψαν σ' τὴν περὶ τὴν κ' ἔπειτα τὸ
μαγευτικόν ἔργον ἐμὲν καὶ τὸ ἄλλο ἐμὲν.

ΣΗΜ. Καί ἐνταῦθα παρατηρεῖται ἡ ἀπόδοσις δύο ἰσμάτων.

Τσουκαλοχωρίου (Καυτορίας)

Τρεῖς καλογέροι Κρητικοί καί τρεῖς ἀπ' τ' ἁγιον ὄρος-καράβι ἄρματώ-
σανε καί καλοσυγυρίζουν.

Στήν πρύμη εἶχαν τό σταυρό καί τό "Ἄξιον ἔστίν ὡς" φωνή ἠκούσθη
ἐξ οὐρανοῦ ἐκ σφύματος Ἀγγέλου." Ἄς παύση τό Χερουβικόν καί τό "Ἄξιον
ἔστίν ὡς" Πῆραν οἱ τοῦρκοι τήν σοφιά, τό μέγα μοναστήρι, πῶχει τρακόσι
σήμαντρα κι' ἐξήντα δύο καρπάναις.-

ΣΗΜ. Καί ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατιθεμένων ἰσμάτων ἀποδεικνύεται
πλήρως ἡ ἐνότης τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς ἐχοῦσης τὰ αὐτὰ ἰδιώδη ἀπό τοῦ
Ιονίου πελάγους μέχρι τῶν ἐνδοτέρων τῆς Ἀσίας καί τῶν ἀνατολικωτέρων
παραλιῶν τοῦ Εὐξεινίου Πόντου καί ἀπό τοῦ Λουνδάβως μέχρι τῆς Κρήτης
καί τοῦ Καλέσ.-

Δημοδίου εἴκοσι.

ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Η ΛΑΙΚΗ ΜΟΥΣΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΡΑΔΑ ΤΡΙΤΗΝ ΤΗΣ

29 ΜΑΪΟΥ 1453

Εφημερίς

Νεολόγος Θεσ/νίκης

1927 Μαΐου 29

Ἐψές βράδυ κοιμήθηκα σέ μιᾶς ξανθῆς ἀγκάλη
σέ μιᾶς ψηλῆς σέ μιᾶς λιγνῆς, σέ μιᾶς δαχταβιφρύδας,
πού χε τό μάτι σάν καυκί, τό φρύδι σά βαχτάνι, πού'χε
τό ματοτσάμπουρο σάν τῆς ἐλίας το φύλλου.

Τ'ἀκόρη δέ κοιμήθησα, λίγο ἔπινα νά πάρω, ἀκοῦς δὴμ
πόρτα καί βροντᾶ, δογκράζει καί φωνάζει.

Εὔπινα ψηλέ, ζύπινα λιγνέ, ἡ ἀγγελοκαμωμένη, σουμαί-
νου ψάλλουν σὲ ἐκκλησιᾶς ἡ ἴουκα τᾶ ναβοστίνα, σωμαί-
νει κι' ἡ ἄγία Σοφιά, τό μέγα μαναστήρι, μέ τετρακόσια σου-
μαντρα κι' ἐξήντα δύο καμπάνες, κάθε καμπάνα καί παπᾶς, κά-
θε παπᾶς καί διάκος.

Δεξιᾶ μεριᾶ ὁ βασιλέας, ζερβιά ὁ πατριάρχης καί ψάλ-
λου τό Χερουβικό καί τὴν Τιμιωτέτα.

Καί κεῖ πού ψάλλει ὁ παπᾶς καί λιβανέζ' ὁ διάκος, φω-
νή τοῦς ἤρτ' ἐξ' οὐρανοῦ καί ἀπ' ἀγγέλου στόμα.

" Πᾶψε παπᾶ, δὴ ψαλμουδιά καί διάκο τό λιβάνι, γιάτ' εἶ-
νε θέλημα Θεοῦ ἡ Πόλη νά τουρκέψη".

ΣΗΜ. Ἐν τῇ Σωζοπολιτικῇ ταύτῃ παραλλαγῇ περίεργος εἶνε ὁ συμ-
φυρμός ἐρωτικού ἄσματος, ἐπέχοντος βέσιν πρωτοτυποτάτου
προοιμίου καί τοῦ Πανελληνίου ἄσματος περὶ τῆς ἀλώσεως
τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί διακοπῆς τῆς ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σο-
φίᾳ λειτουργίας.

Ἀλλὰ καί ἐν τῇ κατωτέρῃ παραλλαγῇ τῆς Σωζοπόλεως πάλιν,
ἀπαντᾶται συμφυρμός τοῦ ἀνωτέρου ἄσματος καί τοῦ ἄσματος
τοῦ φιλήσαντος νεκρᾶν κόρη, τό ὅποιον καί παραθέτομεν.

Ἐψές βράδυ κοιμήθηκα σέ μιᾶς ξανθῆς ἀγκάλη, σέ μιᾶς κηλῆς
σέ μιᾶς λιγνῆς, σέ μιᾶς δαχτανοφρύδας, πού'χε τό μάτι σάν

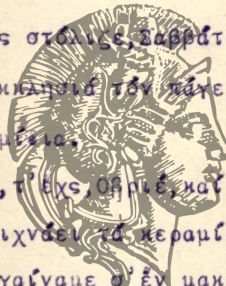
ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

καυκί, τὸ φρύδι σάν δοχτάνι, πού χε τὸ ματοστάμπουρο σάν τῆς
ἐλῆας τὸ φύλλο. Τ' ἀκόμη δέν κοιμήθηκα, λίγο ὕπνο νά πάρω, ἀ-
κοῦς δὴμ πόρτα καί βροντᾶ, δόν κράχτη καί φωνάζει.

"Ἐύπνα ψηλέ, ζύπνα λιγνέ, κι' ἀγγελοκαρωμένε, σουμένου, ψάλ-
λουν οἱ ἐκκλησιές, τὰ δέκα μοναστήρια, -σουμαίνει κι' ἡ Ἁγιά Σο-
φιά τὸ μέγα μοναστήρι, μέ τετρακόσια σούμαντρα κι' ἐξηνταδυὸ
καμπάνες, μέ δώδεκα ἀρχιερεῖς μέ δεκοχτὼ ψαλτάδες, δεξιὰ ψάλ-
λει ὁ βασιλές, ζερβιά ὁ πατριάρχης, καί ψάλλουν τὸ Χερουβικό
δσο νά βγιοῦνε τ' ἅγια, , .

Μάνα τὸ γιὸς της στολίζε, παβράτο οὐλη μέρα, τῆ Κεργιακί-
τσα τὸ πρῶ σ τὴν ἐκκλησιὰ τὸν κάθει, καί σάν τὸν εἶδ' ἡ ἐκκλη-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

σιὰ λιχνάει τὰ κεραμίδια,
"Τ' ἔχεις σκύλε, τ' ἔχεις, ὀφρῆς, καί εἶσαι κολασμένος, καί σά
σέ εἶδ' ἡ ἐκκλησιὰ λιχνάει τὰ κεραμίδια, .

"Μάναμ ὅταν πηγαίναμε σ' ἓν μακρὺ σεφέρι, -οὐλ ἔδεσαν τοὺς
μαύρους τους, σέ κάμπους σέ λιβάδια, κι' ἐγὼ δεσα τὸ μαῦρο μου
σε κοριτσιοῦ μνημόρι, κι' ὁ μαῦρος μέ τὰ πόδια του βγάζει τὴν
κόρη πάνου, κ' ἐγὼ μάναμ τὴν φίλησα καί εἶμαι κολασμένος, . .

ΣΗΜ .Τοιοῦτοι συμφωμοὶ δύο ἢ καί γριῶν ἀσμάτων δέν εἶνε σπᾶ-
νιοί ἐν τῇ νῦν καταστάσει τῶν δημῶδων μας ἀσμάτων, ἀλλὰ τοῦ-
το ἀποδοτέον εἰς σφάλμα τῶν διαφορῶν ἀοιδῶν, οἵτινες ἀγνο-
οῦντες ὅπως ἀποτελειώσῃ τὸ ἀρξάμενον ἄσμα, συνεχίζουσι
τοῦτο μετ' ἄλλου ἀδομένου κατὰ τῶν ἴδιον ἦχον
Τοῦτο παρατηρεῖται καί εἰς ἕτερον, ἐν τῶν σήμερον δημοσιευ-
ομένων περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀσμάτων.
Ἐν τοιοῦτο δημοσίε θέν ἄλλοτε ἐν τοῖς Παναθηναίοις ὑπὸ
Ν. Δ. Βέη παρουσιάζεται συμφωμὸς μετὰ πτοοιμίου ληφθέντος
ἐξ ἄλλου ἐρωτικοῦ ἀσματος, ἐπιχωριάζοντος καί τούτου ἐν
Σωζοπόλει. Τὸ ἄσμα τοῦτο ἔχει ἐν τοῖς "Παναθηναίοις" ὡς ἔπεται:

Βουλιέμαι νά ξενητευθῶ, βουλιέμαι νά μισεύσω, κι' ὅσα βουνά καί
ἀν διαβῶ καί κάμπους ἀν περᾶσω, οὔσα θε νά τὰ χαιρετῶ καί θᾶ

τούς παραφέλλω:

"Βουνά μου μή χιονίσετε, κάμποι μή παχιασθήτε, κι' έσεΐς χελιδονάκια μου κρυφά σ'ας παραγγέλλω. Σύρτε μαντάτα σ' τήν Βλαχιά, σ' τό μέγα Σαλονίκι, Πήραν τήν Πόλη καί τήν Αγιά Σοφιά, τό μέγα μοναστήρι. Ποῦ εΐχε τριακόσια σήμαντρα καί έξηντατρείς καρπάνες. Ποῦ εΐχε τέσ χιλίες καλογριές, τούς μύριους καλογέρους. Πήραν τόν διάκον τόν μικρόν καί τόν Παπᾶν τόν μέγαν, Σκλανωσανε τούς χριστιανούς.

Έν τοΐς "Παναθηναίοις" έδημοσιεύθη ὑπό τοῦ ίδίου καί τό έπόμενον προερχόμενον εκ Κυνουρίας.

Σημαίνει ὁ θείος, σημαίνει ἡ γῆς, σημαίνουν τά οὐράνια, σημαίνει κι' ἡ Αγιά Σοφιά τό μέγα Μοναστήρι, μέ τετρακόσια σήμανδρα μέ έξηντα δύο καρπάνες. κάθε καρπάνα καί καπᾶς κάθε καπᾶς καί διάκος.

Δεξιά μεριά τῆς ἐκκλησιᾶς στέκεται ὁ βασιλέας, ζερβιά μεριά τῆς ἐκκλησιᾶς στέκονται οἱ γεράρχαι, καί ὁ Πατριάρχης έχτελεῖ τήν λειτουργίαν τήν θεία, καί ψάλλουν τόν Χερουβικό καί τήν τιμιωτέρα.

Φωνίτσα' ρθε φ' τούς οὐρανοῦς κι' ἀπ' ἀρχαγγέλου στόμα, νά πάσουν τό Χερουβικό καί τήν τιμιωτέρα, τ' ἡ πόλη θά παραδοθῆ σ' Ἀγαρηνῶνε χέρια.

Τότε φωνάζει ὁ βασιλιᾶς μαζί κι' ὁ Πατριάρχης.

Γιά μεταλάβετε παιδιᾶ καί ζῶστε τ' ἄρματά σας, θέμ μου καί κάμε έλεος λυπήσου μας τούς μαύρους.

Ἡ δημοτική ἑλληνική ἀνθολογία έχει έναποταμιεύσει πλεῖστα ἄσματα ἀναφερόμενα εἰς τήν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐξ' ὧν σταχυο-λογοῦμεν καί τά έπόμενα:

Βάρνης (Βουλγαρίας)

Κάτω σ' τόν ἅγιο Θεόδωρο καί στοῦ Κυρίου τόν τάφον, ἐκεῖ δένδρῖ δέν φύτρωσε, τώρα δένδρῖ ριζώνει.

Στήν ρίζα κάθεται ἡ Παναγιά καί στά κλωνιά του ἀγγέλοι, Μοιρο-λογοῦσαν κ' ἔκλαιγαν ἅγια Σοφιάς τά πάθη, ποῦ πήραν οἱ ὀθωμανοί τζα-μί γιά νά τήν κάνουν, κ' ἔκλαιγε κ' ἡ Αγιά Σοφιά κ' ἡ Παναγιά τήν λέ-γει "Γιά σῶπα σῶπ' ἅγια Σοφιά, καί μήν παραπονιέσαι, Πάλε μέχρῶνους

μέ καιρούς πάλε δικά μας είνε.

Σάν τ'άκουσε ή άγιά Σοφιά πολύ τήν καλοφάνη. πέρνει τήν άγιά Τράπεζα καί στο ήερο τήν πάει, χρυσή κανδήλα καίεται στοϋ ήεροϋ τή μέση.

.....

Καρυών (Βουλγαρίας)

Βρέ Κώστα, Κώστα Βασιληά, βρέ Κώστα μου βοϊβόδας, καλά νεβαίνεις τ'άλογο καί κίνησις παγαίνεις, γύρισε όπισω κύτταξε, Τουρκος άρμάζ' τήν Πόλη, καί τούρκεψαν γερότια, τά κάμουν χοτζάδες, καί τούρκεψαν μωρά παιδιά, τά κάνουνε τουκούδια, τούρκεψαν κι'ένα δέσποτα τών κάμανε μουάνο, καί τούρκεψε ή πάλι μας χαλάστηκεν ό κόσμος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Σαράντο Οικλησιών (Θράκης)

ΑΘΗΝΩΝ

Σημαίνουν όλοις ή έκκλησιές σημαίνουν μοναστήρια, σημαίνει κι

ή Αγιά Σοφιά μέ δώδεκα καμπάνες.

Σήκω Αλέξανδρέ μου Βασιλέ, στήν έκκλησιά νά πάμε. (ήμιτελές)

.....

Συνασοϋ(Καππαδοκίας)

Τ'άπάνω βήμα πάρθηκεν τό κάτω ποκοιμάται, τό μεσακό έστράγγισε, παιδιά πάρθην ή πόλη.

Πήραν τήν Πόλιν πήραν Την, πήραν καί σήν'Ασία, Πήραν καί τήν Αγιά Σοφιά τό μέγα μοναστήρι, μέ τετρακόσια σήμαντρα μ'έξήντα καλογέρους Κλαίμδος θραμμός πού γένηκε εκείνην τήν ήμέρα, χάσε ή μάνα τό παιδί καί τό παιδί τήν μάνα.

Τραπεζούντος

Τήν Πόλιν όταν έκτιζεν ό Ζάπι Κωσταναίνων, είχεν πορτάρους δίκλοπους κι'άφέντας φοβετσάρους, είχεν καί σκύλον μάρμαρον πού έδούνην τά κλειδιά

Κ έναν πουλίν, καλόν πουλίν, κι'άπό τήν πόλιν έρται, Καί τ'ένα τό φτεροϋάν άθέ σταϊμαν έτον βαμμένον, καί στ'άλλο πό φτερουλν άθέ

χαρτίν περιγραμμένον, κι' οὐδέ στήν ἀμπελον κόνεσ, μηδέ στο περιβόλι
ἔπηγον καί ἐκόνεψεν στοῦ κυπαρέσο τήν ρίζαν.

Ἔρχονται χίλιοι πατριάρχ καί μύριοι δεσποτάδες. Κανεῖς
ἀτό πάλ κι ἀνάγνωθ. κανεῖς ξάν κι ἀναγνώθει. Χέρας υἱός Πιαννίκας ἔν
ἀτό ἀτ' ἀναγνώθει.

Σίτ ἀναγνώθ σίτ ἀνακλαίγ, σίτ ἀνακρούγ τήν καρδια, Ν ἀοιλοῦ
ἐμάς, νά βαῦ ἐμάς, ἡ Ρωμανία πάρθεν, Ἐπάρθαν τά προύλαια καί τά βα-
σιλοσκάμνια, ἐπάρθαν καί αἱ ἐκκλησιές κι' ὅκα τά μοναστήρια, ἐπάρθεν
καί Ἀγιασοφιά, τό μέγαν μοναστήριν, εἶχεν σαράντα καλογέρος κι' ἐξήνταπέν-
τε διάκους, εἶχεν δώδεκα σήμαντρα, δεκαοχτώ καμπάνες, εἶχεν καί τήν ἀ-
γάπην μου στ' ἕναν καφές κρημαίνην, τόν κόσμον ἐδιαπάτησα, τήν γῆν τρο-
χόν ἐποίκα, κι' ἀρόν ἐσέν τό κοράσιον, καί τήν οἰκομένην κι εὔρα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Τὸ μυστήριον τῆς ἀσφέν τῶν παρθένων ὀφείδεια ἀ' τὸν θεζυφόν, κι' ἀτό τό
ματοχόσιαμαν σκοπὸν ἐμέν κι' ἀλλ' ἕναν.

ΔΟΞΗΝΑΝ

ΣΗΜ. Καί ἐνταῦθα παρατηρεῖται ἀμικρῶς δύο ἀσμάτων.

Τσουκαλοχωρίου (Καστορίας)

Τρεῖς καλογέροι Κρητικοί καί τρεῖς ἀπ' τ' Ἅγιον ὄρος-καράβι ἀρματώ-
σανε καί καλοσυγυρίζουν.

Στήν πρύμη εἶχαν τό Σταυρό καί τό "Ἄξιον ἐστίν ὡς" Φωνή ἠκούσθη
ἐξ οὐρανοῦ ἐκ στόματος Ἀγγέλου." Ἄς παύση τό Χερουβικόν καί τό "Ἄξιον
ἐστίν ὡς" Πῆραν οἱ Τοῦρκοι τήν Σοφιά, τό μέγα μοναστήρι, πῶχει τρακόσια
σήμαντρα κι' ἐξήντα δύο καμπάναις.-

ΣΗΜ. Καί ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατιθεμένων ἀσμάτων ἀποδεικνύεται
πλήρως ἡ ἐνότης τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς ἐχούσης τά αὐτά ἰδιώδη ἀπό τοῦ
Ιονίου πελάγους μέχρι τῶν ἐνδοτέρων τῆς Ἀσίας καί τῶν ἀνατολικωτέρων
παραλιῶν τοῦ Εὐξεινίου Πόντου καί ἀπό τοῦ Δουνάβεως μέχρι τῆς Κρήτης
καί τοῦ Μαλέα.-

ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Η ΔΑΙΚΗ ΜΟΥΣΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΡΑΔΑ ΤΡΙΤΗΝ ΤΗΣ

29 ΜΑΪΟΥ 1453

Εφημερίς

Νεολόγος Θεσ/νίκης

1927 Μαΐου 29

Ἐφές βράδυ κοιμήθηκα σέ μιᾶς ξανθῆς ἀγκάλη
σέ μιᾶς ψηλῆς σέ μιᾶς λιγνῆς, σέ μιᾶς δαχταβιφρύδας,
πού χε τό μάτι σάν καυκί, τό φρύδι σά βαχτάνι, πού χε
τό ματοτσόμπουρο σάν τῆς ἐλιᾶς το φύλλου.

Τ' ἀκόμη δέ κοιμήθησα, ἄλλο τόπος νά πάρω, ἀκοῦς δὴμ
πόρτα καί βροντιᾶ, δογκάζει καὶ κινάζει.

Ἐπὶ νά ψηλῆ, ξύπνα πάλιν ἐξοικονομημένη, συμμα-
τῶν ψάλλουν ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν τῇ ναυστασίᾳ, σημαί-
νει κι' ἡ ἁγία Σοφιά, τό ἄστρο πνευματικῆρι, μέ τετρακόσια σού-
μαντρα κι' ἐξήντα δύο καρπάντα, ἕκαστε καρπάντα καί παπᾶς, κά-
θε παπᾶς καί διακός:

Δεξιὰ μεριά ὁ βασιλέας, ἑρβιά ὁ πατριάρχης καί ψάλ-
λου τό Χερουβικό καί τὴν Τιμιωτέτα.

Καί κεῖ πού ψάλλει ὁ παπᾶς καί λιβανέζ' ὁ διακός, φω-
νή τοῦ ἦρτ' ἐξ' οὐρανοῦ καί ἀπ' ἀγγέλου στόμα.

" Πᾶψε παπᾶ, δὴ ψαλμουδιά καί διακός τό λιβάνι, γιάτ' εἶ-
νε θέλημα Θεοῦ ἡ πόλη νά τουρκέψη".

ΣΗΜ. Ἐν τῇ Σωζοπολιτικῇ ταύτῃ παραλλαγῇ περίεργος εἶνε ὁ συμ-
φυρμός ἐρωτικῶν ἄσματος, ἐπέχοντος βέσιν πρωτοτυποτάτου
προοιμίου καί τοῦ Πανελληνίου ἄσματος περὶ τῆς ἀλώσεως
τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί διακοπῆς τῆς ἐν τῇ ἁγίᾳ Σο-
φίᾳ λειτουργίας.

Ἀλλά καί ἐν τῇ κατωτέρῃ παραλλαγῇ τῆς Σωζοπόλεως πάλιν,
ἀπαντᾶται συμφυρμός τοῦ ἀνωτέρου ἄσματος καί τοῦ ἄσματος
τοῦ φιλήσαντος νεκρῶν κόρην, τό ὅποτον καί παραθέτομεν.

Ἐφές βράδυ κοιμήθηκα σέ μιᾶς ξανθῆς ἀγκάλη, σέ μιᾶς κηλῆς
σέ μιᾶς λιγνῆς, σέ μιᾶς δαχτανοφρύδας, πού χε τό μάτι σάν

ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

καυκί, τὸ φρύδι σὺν δοχτάνι, πού χε τὸ ματσάμπουρο σὺν τῆς
ἐλλῆας τὸ φύλλο. Τ' ἀκόμη δὲν κοιμήθηκα, λίγο ὕπνο νὰ πάρω, ἀ-
κοῦς δὴμ πόρτα καὶ βροντᾶ, δὸν κρᾶχτη καὶ φωνάζει.

"Ξύπνα ψηλέ, ξύπνα λιγνέ, κι' ἀγγελοκαμωμένε, σουμένου, ψάλ-
λουν οἱ ἐκκλησιές, τὰ δέκα μοναστήρια, -σουμαίνει κι' ἡ Ἁγιά Σο-
φία τὸ μέγα μοναστήρι, μὲ τετρακόσια σουμαντρα κι' ἐξηνταδύο
καμπάνες, μὲ δώδεκα ἀρχιερεῖς μὲ δεκοχτὴ ψαλτῶδες, δεξιά ψάλ-
λει ὁ βασιλέας, ἑρβιά ὁ πατριάρχης, καὶ ψάλλουν τὸ Χερουβικό
δοο νὰ βγιοῦνε τ' ἅγια, . .

Μάνα τὸ γιὸς τῆς στήναι, ἔβατο οὐλή μέσα, τῆ Κεργιακί-
τσα τὸ ποῦ σ τὴν ἐκκλησιᾶ τὸν πάχει, καὶ σὺν τὸν εἶδ' ἡ ἐκκλη-

σὴμ λιγνέει τὸ κροαμῆδια. **ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ**

"Ἦ ἔχεις σκύλε, τ' ἔχεις σὴμ, καὶ εἶσαι κολασμένος, καὶ σὸ
σὲ εἶδ' ἡ ἐκκλησιᾶ λιγνέει τὸ κροαμῆδια, .

"Μάναμ ὅταν πηγαίναμε σ' ἐν μακρὸ σεφέρι, -οὐλ ἔδεσαν τοὺς
μαῦρους τους, σὲ κᾶμπους σὲ λιβάδια, κι' ἐγὼ δεσα τὸ μαῦρο μου
σε κοριτσιοῦ μνημόρι, κι' ὁ μαῦρος μὲ τὰ πόδια του βγάζει τὴν
κόρη κᾶνου, κ' ἐγὼ μάναμ τὴν φίλησα καὶ εἶμαι κολασμένος, . .

ΣΗΜ .Τοιοῦτοι συμφορμὸς δύο ἢ καὶ γριῶν ἀσμάτων δὲν εἶνε σπά-
νιοι ἐν τῇ νῦν καταστάσει τῶν δημοδῶν μας ἀσμάτων, ἀλλὰ τοῦ-
το ἀποδοτέον εἰς σφάλμα τῶν διαφόρων ἀοιδῶν, οἵτινες ἀγνο-
οῦντες ὅπως ἀποτελεῖται τὸ ἀρξάμενον ἄσμα, συνεχίζουσι
τοῦτο μετ' ἄλλου ἀσμένου κατὰ τὸν ἴδιον ἦχον

Τοῦτο παρατηρεῖται καὶ εἰς ἕτερον, ἐν τῶν σήμερον δημοσιευ-
ομένων περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀσμάτων.
Ἐν τοιοῦτο δημοσίε θέν ἄλλοτε ἐν τοῖς Παναθηναίοις ὑπὸ
Κ. Δ. Βέη παρουσιάζεται συμφορμὸς μετὰ πτοριμίου ληφθέντος
ἐξ' ἄλλου ἑσωτικῆ ἀσματος, ἐπιχωριάζοντος καὶ τοῦτου ἐν
Σαζοπδαί. Τὸ ἄσμα τοῦτο ἔχει ἐν τοῖς "Παναθηναίοις" ὡς ἔπεται:

Βουλιέμοι νὰ ζηνητευθῶ, βουλιέμοι νὰ μισεύσω, κι' ὅσα βουνά καὶ
ἀν διαβῶ καὶ κᾶμπους ἐν περᾶσω, οὔσα θέ νὰ τὰ χαιρετῶ καὶ θᾶ

τούς παραφέλλω:

"Βουνά μου μή χιονίσετε, κάρποι μή παχνιασθήτε, κι' έσεΐτε χελιδονάκια μου κρυφά σ'ε παραγγέλλω. Σύρτε μαντάτα σ' τήν Βλαχιά, σ' τό μέγα Βαλονίκι, Πήραν τήν Πόλη καί τήν Αγιά Σοφιά, τό μέγα μοναστήρι. Ποῦ εΐχε τριακόσια σήμαντρα καί έξηντατρείς καμπάνες. Ποῦ εΐχε τέσ χιλίες καλογριές, τούς μύριους καλογέρους. Πήραν τόν διάκον τόν μικρόν καί τόν Παπᾶν τόν μέγαν, Σκλανωσανε τοίς χριστιανούς.

'Εν τοῖς "Παναθηναίοις" έδημοσιεύθη ὑπό τοῦ Ἰδίου καί τό έπόμενον προερχόμενον ἐκ Κυνουρίας.

Σημαίνει ὁ θεός, σημαίνει ἡ γῆς, σημαίνουν τά οὐράνια, σημαίνει κι' ἡ Αγιά Σοφιά τό μέγα Μοναστήρι, μέ τετρακόσια σήμαντρα μέ έξηντα δύο καμπάνες. κάθε καμπάνα καί ἑκάστη κάθε παπᾶς καί διάκος.

Δεξιά μεριά τῆς ἐκκλησίας στήν Πόλη ὁ βασιλέας, ἑρβιά μεριά τῆς ἐκκλησίας στήν Πόλη οἱ γερβίτες, καί ὁ Πατριάρχης σέχ' ἔχει τήν Πόλη τουργιάν τήν θεία, καί ψάλλον τήν Χερουβικό καί τήν τιμιωτέρα.

Φωνίτσα' ρθε φ' τοῦς οὐρανίοις καί ἡπ' ἀρχαγγέλου στόμα, νά πᾶθουν τό Χερουβικό καί τήν τιμιωτέρα, τῆ Πόλη θά παραδοθῆ σ' Ἀγαρηϊῶνε χέρια.

Τότε φωνάξει ὁ βασιλιῆς μαζί κι' ὁ Πατριάρχης.

Γιά μεταλάβετε παιδιά καί ζῶστε τ' ἄρματά σας, θεῖμ μου καί κάμε έλεος λυπήσου μας τοῦς μαύρους.

Ἡ δημοτική ἑλληνική ἀνθολογία ἔχει ἐναποταμιεύσει πλεῖστα δοματα ἀναφερόμενα εἰς τήν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐξ ὧν σταχυολογοῦμεν καί τά ἐπόμενα:

Βάρνης (Βουλγαρίας)

Κάτω σ' τόν ἅγιο Θεόδωρο καί στοῦ Ἡυρίου τόν τάφον, ἐκεῖ δένδρῖ δέν φύτρωσε, τώρα δένδρῖ ριζώνει.

Στήν ρίζα κάθεται ἡ Παναγιά καί στά κλωνιά του ἄγγελοι, Μοιρολογοῦσαν κ' ἔκλαιγαν ἅγια Σοφίς τά πᾶθη, ποῦ πήραν οἱ ὀθωμανοί τζαμί γιά νά τήν κάνουν, κ' ἔκλαιγε κι' ἡ ἁγιά Σοφιά κι' ἡ Παναγιά τήν λέγει "Γιά σᾶπα σᾶπ' ἁγιά Σοφιά, καί μήν παρακονιέσαι, Πάλε μέχ' χρόνους

μέ καιρούς πάλε δικά μας εΐνε.

Σάν τ' άκουσε ή άγιά Σοφιά πολύ τήν καλοφάνη. πέρνει τήν άγιά Τρόπεζα καί στο ήερο τήν πύει, χρυσή κανδήλα καίεται στοϋ ήεροϋ τή μέση.

Καρυῶν (Βουλγαρίας)

Βρέ Κώστα, Κώστα Βασιληᾶ, βρέ Κώστα μου βουβύδας, καλά νεβαίνεις τ' άλλ'γο καί κίνησις παγαίνεις, γύρισε όπίσω κύτταζε, Τουρκος άρμάζ' τήν Πόλη, καί τούρκεψαν γερότια, τά κάρουν χοτζάδες, καί τούρκεψαν μωρά παιδιᾶ, τά κάρουνε τουκούδια, τούρκεψαν κι' ένα δέσποτα τῶν κάρανε μουλῶνο, καί τούρκεψε ή πάλι καί τούρκεψεν ό κόσμος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Σαράντα (Ομηροῦ) (Θράκης)

ΔΟΗΝΩΝ

Σημαίνουν όλας ή έκκλησιᾶς σημαίνουν μοναστήρια, σημαίνει κι'

ή άγιά Σοφιά μέ δώδεκα καρπάνια.

Εήκω Αλέξανδρέ μου Βασιλέ, στήν έκκλησιᾶ νά πάμε. (ήμιτελές)

Συνασοϋ (Καππαδοκίας)

Τ' άπάνω βήμα πάρθηκεν τό κάτω ποκοιμάται, τό μεσακό έστράγγισε, παιδιᾶ πάρθην ή πόλη.

Πήραν τήν Πόλιν πήραν Την, πήραν καί τήν' Δοία, Πήραν καί τήν άγιά Σοφιά τό μέγα μοναστήρι, μέ τετρακόσια σημαντρα μ' έξήντα καλογέρους Κλαμμάς θραμμάς που γένηκε έκείνην τήν ήμέρα, χάσε ή μόνα τό παιδί καί τό παιδί τήν μόνα.

Τραπεζοϋντος

Τήν Πόλιν όταν έκτιζεν ό Ζάπι Κωσταναίνων, εΐχεν πορτάρους όκυλοπους κι' άφέντας φοβετόδρους, εΐχεν καί σκύλον μάρμαρον που έδοϋνεν τά κλειδι

Κ έναν πουλίν, καλόν πουλίν, κι' από τήν πόλιν έρται, καί τ' ένα τό φτεροϋλν άπέ σταΐμαν έτον βαρμένον, καί σ' άλλο πο φτεροϋλν άπέ

χαρτίν περιγραμμένον, κι' οὐδέ στήν ἀμπελον κόνεσ, μηδέ σὺ περιβόλι
ἐπῆγον καὶ ἐκόνεψεν σιοῦ κυκαρέσο τὴν ρίζαν.

*Ερχονται χίλιοι πατριάρχ καὶ μύριοι δεσποτάδες. Κανεὶς
ἀπὸ πάλ κι' ἀνάγνωθ. κανεὶς ζάν κι' ἀναγνώθει. Χέρας υἱὸς Πιαννίκας ἔν
ἀπὸ ἀτ' ἀναγνώθει.

Ἐὶτ ἀναγνώθ σὶτ ἀνακλαίγ, σὶτ ἀνακροῦγ τὴν καρδία, ἢ δόιλοῦ
ἐμῶς, νά βαῖ ἐμῶς, ἢ Ρομανία κάρθεν, Ἐπάρθαν τὰ προτύλαια καὶ τὰ βα-
σιλοσκάννια, ἐπάρθαν καὶ αἱ ἐκκλησιῆς κι' ἔθα τὰ μοναστήρια, ἐπάρθεν
καὶ Ἁγιασοφιά, τὸ μέγαν μοναστήριον, εἶχεν σαράντα καλογέρος κι' ἐξήνταπέν-
τε διδάκους, εἶχεν δώδεκα σήμαντρα, δεκαοχτὼ καμπάνες, εἶχεν καὶ τὴν ἀ-
γάλην μου στ' ἕναν κερῆς κρυφά, τὴν κίσσον ἐδιαπάτησα, τὴν γῆν τρο-
χὸν ἐποῖνα, κι' ἀμὸν ἔσεν τὸ κερῆσιον αὐτὴν οἰκομένην κι' εὔρα.

Τ' ὀμμάτια σ' ἔβλεπε τὸν καλὸν ἄσπρην σ' ἕναν κερῆρον, κ' ἄπὸ τὸ
ματοχάσιμον σκεπὸν ἔμην κι' ἔλα ἄσπρην.

ΣΗΜ. Καὶ ἐνταῦθα παρατηρεῖται συμπλοκὴ δύο ἀσμάτων.

Τσουκαλοχαρτίου (Καστορίας)

Τρεῖς καλογέροι Κρητικοὶ καὶ τρεῖς ἀπ' τ' Ἁγίον ὄρος-καράβι ἀρματώ-
σανε καὶ καλοσυγυρίζουν.

Στὴν πρύμη εἶχαν τὸ Σταυρὸ καὶ τὸ "Ἄξιον ἔστίν ὡς" φωνὴ ἠκούσθη
ἐξ οὐρανοῦ ἐκ σιδήματος ἀγγέλου." Ἦε παῖση τὸ Χερουβικόν καὶ τὸ "Ἄξιον
ἔστίν ὡς" ἠῆραν οἱ τοῦρκοι τὴν βοῆν, τὸ μέγα μοναστήρι, πᾶχει τρακόσια
σήμαντρα κ' ἐξήντα δυὸ καμπάνες.-

ΣΗΜ. Καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατιθέμενων ἀσμάτων ἀποδεικνύεται
πλήρως ἡ ἐνότης τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς ἐχούσης τὰ αὐτὰ ἰδιόδη ἀπὸ τοῦ
Ιονίου πελάγους μέχρι τῶν ἐνδοτέσων τῆς Ἀσίας καὶ τῶν ἀνατολικωτέσων
παραλιῶν τοῦ Εὐξεινίου Πόντου καὶ ἀπὸ τοῦ Δουνάβεως μέχρι τῆς Κρήτης
καὶ τοῦ Μαλέα.-